

litteris multum operæ dant, multos eosque præclaros singulis examinibus doctores obtinent: sed & frequentes ex his terris infesti per mare sunt piratæ, reliquis quoque Sinis vulgo habentur crudeliores, nescio quid præfæ illius retinentes barbariei, ultimi quippe Sinarum legum morumque admifere culturam. Min olim regnum, seu potius Dynastiæ variæ, quibus Min dynastæ imperitabant, huic regioni fuere adnumeratæ; cum autem hæc gens fere linguam charactærumque pronuntiationem à reliquis diversam habeat, hinc minime mirum, si apud scriptores de rebus Sinicis (illos, inquam, qui ex hujus Provinciæ incolarum relationibus sua litteris mandarunt) tot voces ac nomina occurrant, quæ Sinica nullo modo sunt, imo & crassissimis erroribus obnoxia, ex hujus præcipue gentis incitæ, falsisq; aut impenitis narrationibus nata.

*Fiæci
Christia-
na ibi
propaga-
tio.*

Non parvum in hac provincia incrementum fides Christiana cepit, tametsi enim eam difficulter admittant primis congressibus incolæ, rationibus tamen, efficacibusque argumentis convicti facile manus dant, eo-que in fide firmiores, piique magis sunt, quo fuere tardiores, hinc factum ut vix urbs aut civitas sit in tota hac Provincia, in qua Societas Iesu vero Deo consecratum egregieque adornatum templum non habeat. E sacra quoque divi Dominici familia patres in hac Provincia templum habent in pago Tingteu, qui ad territorium Foning civitatis pertinet, qui unicus ac solus locus est, qui hætenus per totam Sinam in partem laborum nobiscum venit: faxit Deus, ut plures etiam Imperio Sinico ejusmodi copiarum auxiliares adsint, quodque omnium & nostrum & Sinarum Christum agnoscentium votum est, crescant in mille millia!

*Provin-
ciae limi-
tes.*

Est hac Provincia ex minoribus Sinici Imperii, limitesque habet ad ortum, Notapeliotem & Austrum Eoum mare: Notolybicum versus à Quantung clauditur: ad occasum & Barrapeliotem Kiangsi fines attingit, reliqua Chekiang Provincia terminat. Octo urbes habet, civitates vero octo supra quadraginta: multa in ea munimenta sunt ad maris tutelam, custodiamque portuum structa. Liber, cui totius Sinici populi census inscriptus, ait continere familias 50, 9200; viros 180, 2677; oryzae tributum est fæccorum 88, 3115; byssi libras solvit 194; ferici confecti volumina 600. maximum tamen tributum est ex navibus, solvitur enim hoc pro cujusque capacitate, ac ma-

*Numerus
hominum
tributu-
m.*

gnitudine, nec aliud in hac Provincia telonium est.

Fruitur hæc Provincia aëre plerumque calidiori, puro tamen & salubri: multis magnisque irrigatur fluviis, variisque maris Sinibus interruptitur littus: circa littora maris quidem præcipue, at per totam quoque Provinciam, cum mari adjaceat, piscium vis ingens est, cæterarumque rerum, quas fert mare: pisces tum siccos, tum sale conditos, tum etiam recentes plurimos magno cum lucro mediterraneis terris suppeditat, fodinas argenti, aurique habere dicitur, sed stanni tantum ac ferri hætenus fuere apertæ, ad cæteras necdum hic pervenit hominum cupiditas ferreis legibus frænata.

Prima Urbs seu Metropolis

F O C H E V.

Est Focheu Metropolis nobilis imprimis; ædificiorum splendore præcipue publicorum, emporii ac mercatorum turmis, litteratorum multitudine, situ etiam reliquas fere hujus Provinciæ urbes superat: solum quippe habet fertile, piscosum mare, navigabilia flumina; per ingens ostium ad Australia usque mœnia ex mari ipso magnis navigiis Sinicis patet aditus, ubi Nantai sub-urbium, ac pons plane superbissimus supra maris sinum est, cujus longitudo centum quinquaginta perticarum est, latitudo unius cum dimidia, seu sesquiperticæ: totus ex albo constat lapide, supra centum altissimos arcus numerat. hinc inde ad utrumque latus pontem armant ac ornant cancelli ac podia, debitisque intervallis supra lapideas bases ex lapide eleganti opere cælati leones: cum hunc pontem subinde pertransirem, meliorem me nunquam antea vidisse, aut facile visurum credidi, tametsi præcipuos Europæos plerosque multo ante vidissem, at is qui ad Sivencheu est mutare me coëgit mentem ac sententiam, uti mox dicam: huic autem qui ad Nantai est similem esse prope Foning civitatem Sinæ scribunt, cujus longitudo centum octoginta perticarum sit; quamplurimos alios pontes intra ac extra mœnia sitos non adscribo, eo quod plerique similes, hoc est omnes peregregii sint. Habet hæc urbs quamplurima heroibus & idolis dedicata templa, at illud quod ad Australem Nantai pontis partem est, omnia & magnitudine & splendore superat.

*Nobili-
tas.*

*Pons
egregius.*

Hic terræ tractus primum sub Cheva familia

H h

milia